

32

STOCKHOLMS STAD Kommunstyrelsen Registraturet	
Ink.	2016 -03- 21
Dnr.	106-533/2016
Till:	R VIII

Motion om rätt till äldreboende

I stadens riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg framgår (s. 31) att särskilt boende ska beviljas bl.a. vid "oro orsakad av psykisk ohälsa, kognitiv svikt eller demenssjukdom som påverkar den enskildes förmåga att fungera i ordinärt boende". Det förtydligas att hög ålder och ensamhet särskilt bör beaktas i bedömningen av en ansökan om plats på särskilt boende. Trots att detta tillägg till riktlinjerna beslutades under stor politisk enighet förra året, är den samstämmiga bilden av rapporter i media och annan anekdotisk bevisföring att äldre inte har fått det lättare att få komma till ett särskilt boende.

Till stor del torde detta kunna tillskrivas kvarboendepincipen: huvudregeln vid biståndsbedömning är alltså att den äldre ska bo kvar i sitt ordinära boende så långt det är möjligt. Eller som riktlinjerna uttrycker det: (s. 28): "I det fall den enskildes behov av service, vård och omsorg inte kan tillgodoses i den egna bostaden kan det bli aktuellt att bevilja boende på servicehus eller på ett vård- och omsorgsboende." Det verkar som att denna skrivning i praktiken ofta ges företräde. Den äldres behov tillgodoses med mer hemtjänst, så långt det alls är möjligt.

Detta leder inte bara till märkliga och ibland närmast inhumana beslut, det är inte heller alltid kostnadseffektivt. En undersökning vid Högskolan Dalarna (<http://www.du.se/PageFiles/3645/Projekt%20Brytpunkt%20f%C3%B6r%20kostnadseffektivitet%20-%20s%C3%A4rskilt%20boende%20kontra%20hemtj%C3%A4nst.pdf>) har identifierat vad man kallar för en brytpunkt för kostnadseffektivitet i särskilt boende jämfört med hemtjänstinsatser. Bland de intervjuade kommunerna uppgav många att cirka 120 h/månad enligt dem är brytpunkten: har brukaren mer än 120 timmars hemtjänst i månaden kostar det mindre att bevilja plats på särskilt boende.

Liknande siffror får man om man jämför genomsnittskostnaden för en plats i särskilt boende med genomsnittskostnaden för en beviljad hemtjänsttimme i SKL:s index över kostnad per brukare. Och i stadens budget motsvarar ersättningen per dag till utförare av verksamhet i särskilt boende med somatisk inriktning (1786 kr) ca 4,5 hemtjänsttimmar (396 kr/h), det vill säga 135 hemtjänsttimmar i månaden.

Samtidigt har vi en situation där många äldre som vill flytta till ett äldreboende inte beviljas plats, och där många känner oro inför att inte få komma till ett bra boende när man blir gammal. Avslagen på ansökningar om vård- och omsorgsboende ökar. Servicehusplatser läggs ner eller omvandlas.

Självklart ska det vara möjligt för de som så önskar att få bo kvar med hemtjänst. Men vad de siffror jag har anfört visar är att mer hemtjänst inte alltid är den mest kostnadseffektiva lösningen. Att då alltid prioritera mer hemtjänst till varje pris, även för de äldre som redan har mycket hemtjänst och som faktiskt vill flytta, framstår som svårt att motivera både ur ett ekonomiskt och framför allt ur ett mänskligt perspektiv.

Vi liberaler har redan tidigare föreslagit att alla över 85 år som så vill ska få flytta till servicehus. Men även äldre som är yngre än så bör automatiskt komma i fråga för plats på ett äldreboende, om de vill flytta och deras hemtjänstbehov är så omfattande att insatserna överskrider den nämnda brytpunkten.

Med anledning av det ovan anförda yrkar jag:

Att stadens riktlinjer för handläggning inom socialtjänstens äldreomsorg ändras så att äldre med ett omfattande behov av hemtjänst ska beviljas plats på servicehus eller vård- och omsorgsboende, när den äldre så önskar och när kostnaden för de beviljade hemtjänstinsatserna överstiger kostnaderna för att bevilja plats på boende.

Stockholm 2016-03-21

Ann-Katrin Åslund (L)